

Partnerstwo publiczno-prywatne /PPP/

Dążenie do zwiększenia udziału sektora prywatnego w narodowych programach budownictwa infrastrukturalnego jest powszechne na całym świecie. W 2006 roku rząd Egiptu uruchomił instytucję zajmującą się PPP – *PPP Central Unit* - funkcjonującą pod nadzorem Ministerstwa Finansów, ale wraz ze zmianami regulacji prawnych w Egipcie minął okres powolnego wdrażania partnerstwa publiczno-prywatnego /PPP/. Przyjęcie w 2010 roku ustawy regulującej udział sektora prywatnego w projektach, głównie infrastrukturalnych oraz obiektów użyteczności publicznej, w ramach partnerstwa publiczno - prywatnego w Egipcie zaktywizowało prywatny sektor w realizacji projektów PPP, umożliwiając udział także inwestorów zagranicznych. Ustawowo rząd ma obowiązek oszacowania kosztu realizacji każdego projektu, a jego wartość nie jest upubliczniana do czasu zakończenia składania ofert przetargowych.

PPP jest relatywnie nową koncepcją dla rozwoju gospodarczego w Egipcie. Podkreśla się korzyści z udziału w PPP dla wszystkich zaangażowanych stron – dla rządu Egiptu szczególnie w wyniku zmniejszenia obciążenia budżetu państwa poprzez wnoszenie do projektu kapitału prywatnego spłacanego w formie zysku operacyjnego. Realizacja projektów w ramach PPP jest korzystna dla sektora publicznego Egiptu w warunkach ograniczeń deficytu budżetowego - dług publiczny w Egipcie wynosi 76,2% GDP¹, co przy stopie wzrostu sektora prywatnego większej niż sektora publicznego w Egipcie w 2011 roku znacząco ogranicza finansowanie państwowe. Udział sektora prywatnego w realizacji projektów PPP może dodatkowo zostać zwiększony z uwagi na preferencję administracji państwowej wydatkowania środków na podwyższenie płacy minimalnej oraz na subsydiowanie żywności i środków energii.

PPP oferuje prywatnemu sektorowi zyski z inwestycji w wysokości 11% do 16%. Wartość projektów PPP zawsze jest wyrażana w funtach egipskich /EGP/ w celu uniknięcia dodatkowego obciążania budżetu państwa w wyniku zmian kursu wymiany walut. Mniejsze firmy egipskie mogą uczestniczyć w projektach PPP w charakterze podwykonawców lub w ramach konsorcjum z pozostałymi partnerami. PPP w Egipcie angażuje prywatny sektor także do ekspertyz rozwoju infrastrukturalnego oraz wykorzystania doświadczeń personelu i firm w realizacji projektów rozwojowych.

Projekty PPP w Egipcie służą przyspieszeniu pożądanej rozbudowy infrastrukturalnej bez nadmiernego obciążania podatników lub znacznego powiększania długu publicznego, oferując jednocześnie względne prosperity egipskiemu sektorowi prywatnemu współdziałającemu przy realizacji rządowych celów długookresowego rozwoju gospodarki.

Współpraca sektora prywatnego i publicznego w ramach PPP odbywa się głównie w formie przetargów ofert firm prywatnych przy zachowaniu operacyjnej kontroli przez instytucje publiczne. *PPP Central Unit /CU/* zarządza przetargami na projekty o dużej skali, zatwierdza projekty oraz koordynuje współpracę prywatnego sektora. W przypadku

¹ dane Centralnego Banku Egiptu /CBE/ za rok finansowy lipiec 2010 – czerwiec 2011

bardziej skomplikowanych projektów PPP przyznaje sektorowi prywatnemu zwiększoną odpowiedzialność, często obejmującą finansowanie większej części projektu oraz stałe zarządzanie projektem przez wskazany okres czasu /15 do 40 lat/. Od 2006 roku *PPP CU* realizuje 5 letni plan 18 projektów o wartości 15 mld dol. USA. Pierwszy projekt PPP został przyznany przez *PPP CU* w czerwcu 2009 roku i dotyczył budowy stacji uzdatniania wody w Nowym Kairze – przetarg został wygrany przez firmę ORASQUALIA – joint-venture egipskiego giganta sektora budowlanego ORASCOM Construction Industries i hiszpańskiej firmy AQUALIA, specjalizującej się w zarządzaniu zasobami wodnymi. Projekt był zrealizowany w 40% w grudniu 2010 roku, a ukończony miał zostać w I kwartale 2012 roku.

Rząd egipski przygotowuje wiele nowych projektów do realizacji w ramach PPP, niemniej PPP w Egipcie musi przejść tzw. *chorobę wieku dziecięcego*. Banki egipskie nie są przygotowane do finansowania projektów PPP, a limit ryzyka bankowego wprowadzony przez Centralny Bank Egiptu /CBE/ ogranicza kredyty dla projektów PPP o długookresowej spłacie. Egipscy kredytodawcy nie mają doświadczenia w finansowaniu PPP o 20-letnim okresie spłaty /15-letni okres spłaty kredytu dla projektu joint-venture ORASQUALIA w zakresie uzdatniania wody był rekordowy w skali krajowej/. Banki egipskie muszą zostać lepiej przygotowane do długiego okresu spłaty kredytowania projektów PPP. Zarządzenie CBE limitujące ryzyko kredytowe do 20% kapitału banku komercyjnego ogranicza realizację projektów PPP o dużej wartości. Jednocześnie rząd Egiptu musi zachować ostrożność w przydzielaniu projektów PPP z uwagi na ponoszone potencjalne i kosztowne ryzyko niewykonania projektu przez prywatnego uczestnika partnerstwa w przyjętym limicie kosztu i czasu.

Rzeczywiste zainicjowanie projektów PPP w Egipcie ustawą nr 67 z 2010 roku wskazuje, że koncepcja PPP dla rozwoju gospodarczego jako relatywnie nowa w Egipcie może wymagać wprowadzenia dodatkowych regulacji. Jednakże spodziewana jest w perspektywie znaczna liczba projektów infrastrukturalnych i obiektów użyteczności publicznej realizowanych w ramach PPP /m.in. budowa dróg, modernizacja kolejnictwa, budowa stacji uzdatniania wody, szpitali, szkół/.

Opracowanie: WPHI w Kairze